

עמ"ת 5760/07/14 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז חיפה נגד חוסיין זבידאת, מוסא זבידאת, עלי זבידאת

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 5760-07-14 מדינת ישראל נ' זבידאת ואח'
בפני כב' השופטת תמר נאות פרי
העוררת
מדינת ישראל -
פרקליטות מחוז חיפה

נגד
המשיבים
1. חוסיין זבידאת (עציר)
2. מוסא זבידאת (עציר)
3. עלי זבידאת (עציר)

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט השלום בעכו (כב' השופט זיאד סאלח) במסגרת מ"ת 43332-06-14 מיום 2.7.2014 בה הורה כבוד בית המשפט קמא על שחרורם של שלושת המשיבים למעצר בית.

ההליכים עד כה והטענות בערר -

1. שלושת המשיבים הינם אחים. כנגד שלושתם, ביחד עם אח נוסף (להלן: "האח הנוסף") הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות והשמעת איומים.
2. כפי שמתואר בכתב האישום - האירוע בו עסקינן התרחש ביום 11.6.2014 עת הגיע כח משטרה המונה ארבעה שוטרים לביתם של המשיבים על מנת לבצע צו חיפוש שהוצא כדין לגבי האח הנוסף. כאשר הגיעו השוטרים לבית - האח הנוסף איים על השוטרים בעת שהחזיק בידו קרש עץ עם מסמרים. לאחר מכן החלו המשיבים לתקוף את השוטרים, תוך שהם בועטים בהם, הולמים בהם באגרופים ובסטירות - כך ששלושה שוטרים נחבלו, האחד - בחזה ובכתף, השני - בכל חלקי גופו לרבות בשל חתכים, והשלישי - בכל חלקי גופו. בהמשך, המשיב 3 והאח הנוסף ברחו מהזירה, והאח הנוסף עוד קיים שיחה עם אחד השוטרים בטלפון ואיים עליו בכך שמסר לו שהוא יודע היכן הוא גר ושהוא "יגיע אליו".
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיבים והאח הנוסף עד תום ההליכים.
4. בדיון שהתקיים בבקשה - באת כוחם של המשיבים והאח הנוסף הסכימה לקיומן של ראיות לכאורה (לאור דוחות הפעולה המרובים של השוטרים שנכחו באירוע, החקירות והתיעוד הרפואי) ואף הסכימה לקיומה של עילת מעצר. עם זאת, טענתה העיקרית היתה כי יש לבחון את רף המסוכנות על רקע העובדה שהתנהגות המשיבים באה כתגובה לכך שהשוטרים תקפו במהלך החיפוש את האמא של המשיבים, בת 61, ואף תקפו את אחותם הצעירה וגרמו לשתיים חבלות מתועדות בצילומים ובמסמכים רפואיים. לשיטתה, היות והמדובר היה בתגובה לתקיפה כאמור, ניתן לשקול חלופת מעצר.

עמוד 1

5. בהחלטת בית המשפט קמא - נשוא הערר - נקבע כי אכן קיימות ראיות לכאורה וכי קיימת עילת מעצר, שכן המדובר בעבירות חמורות וכי אין לאפשר מצב בו צוות משטרה אשר מבצע צו חיפוש יותקף. עם זאת, בית המשפט קמא בחן את האפשרות להסתפק בחלופת מעצר - כמצוות החוק - וקבע כי המשיבים יהיו במעצר בית, בביתו של מר עלי עבאס בכפר נחף, תחת פיקוחו של מר עבאס ופיקוח של שניים נוספים - לסירוגין. לגבי האח הנוסף נקבע כי לאור העובדה שהוא איים על השוטרים באמצעות הקרש מיד בתחילת החיפוש, לאור עברו הפלילי ולאור האיום שהשמיע כלפי השוטר בטלפון - לא ניתן להסתפק בחלופת מעצר והוא נעצר עד תום ההליכים.

6. בהודעת הערר שהוגשה מטעם המדינה - כמו גם במהלך הדיון - נטען כי המסוכנות הנשקפת מצד המשיבים אינה ניתנת לאיון במסגרת חלופת המעצר שנקבעה, וכי יש להורות על מעצרו.

7. המשיבים סומכים ידם על החלטת בית המשפט קמא.

דין והכרעה -

8. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים מסקנתי כי דין הערר להתקבל בחלקו.

9. דומה כי אין צורך להכביר מילים באשר לחומרה הרבה של מעשיהם של המשיבים. כפי שקבע כבוד השופט קמא, לא יעלה על הדעת שצוות משטרה יותקף בעת ביצוע משימותיו.

10. צפייה בסרטון המתעד את האירוע, מלמדת על שלב מסוים שבו הוכו השוטרים נמרצות, שעה שהם שהו בחדר ובו כעשרים אנשים נוספים. בקטע נוסף של הסרטון רואים את החבלות על גופם של שני שוטרים - כאשר סימני המהלומות ניכרים היטב - בחזה של אחד השוטרים אשר חולצתו אף נקרעה, ובירך של שוטר נוסף, אשר מסך מכשיר הטלפון הנייד שלו נופץ לחלוטין במהלך "המאבק".

11. לא רואים בסרט את השלב שבו - לטענת הסניגוריה - הותקפו האם והאחות, ולכן בהקשר זה יש לפנות לעדויות שקיימות בתיק לגבי התקיפה הנטענת ולתיעוד הרפואי לגבי השתיים, כמו גם לתמונה של הזרוע של האחות, אשר נחבלה.

12. קריאת העדויות הרבות של המעורבים - המשיבים, בני משפחתם והשוטרים - מלמדת שקשה מאוד לגבש מסקנות חד משמעיות בשלב זה בנוגע להתפתחות המדוייקת של הדברים והסלמתם. לא ברור מה גרם למה וכיצד הדברים הגיעו למצב שאליו הגיעו. ישנן גרסאות רבות לגבי האירועים - ואין כמעט שתי גרסאות שתואמות בדיוק האחת את השניה (מתוך למעלה מעשרים הודעות ודוחות פעולה).

13. המסקנה הינה **שיתכן** שחלק מצוות השוטרים הפעיל כח - מוגזם או לא ראוי - כלפי האמא או האחות (ואיני קובעת מסמרות בעניין זה), אך ברי כי המשיבים תקפו את השוטרים, בצוותא, תוך הקמת מהומה ותוך גרימת חבלות של ממש.

14. מכאן שרף המסוכנות אינו נמוך ולא יכול להיחשב כנמוך רק בשל הטענה לפיה המעשים נעשו בתגובה להתנהלות נטענת מצד השוטרים.

15. נעבור עתה לבחינת האפשרות לאיון את המסוכנות בחלופת מעצר - שהרי אף בעבירות חמורות יותר לעיתים ניתן להסתפק בחלופה כאמור. אזכיר כי בית המשפט קמא הורה על מעצר בית לגבי שלושת המשיבים, באותו בית, עם שלושה מפקחים אשר מתחלפים ביניהם.

16. לגבי המשיבים 1 ו-2 - לשיטתי, ניתן יהא להסתפק בחלופה של מעצר בית מלא, אך לא החלופה שהוצעה.

אינני סבורה כי מן הראוי שהם ישהו יחדיו - באותו מקום, ובוודאי שאין מקום להורות על תנאי פיקוח אנושי באופן שבכל שלב ישאר רק מפקח אחד ש"שומר" על שניהם. הימצאותם יחדיו תרמה לחבירתם יחדיו לתקיפת השוטרים ולטעמי הדבר גרם לכך שאחד עודד את השני, האחד נתן גיבוי להתנהלות השני והמעשים בוצעו - בין היתר - בשל היות שלושת המשיבים והאח הנוסף יחדיו, במעמד ביצוע הצו. נדבך משמעותי באפשרות למנוע הישנות של עבירות דומות, הינו להפריד ביניהם, וכמובן שההוראה לגבי מעצרים של שלושת המשיבים יחדיו - אינה מספיקה.

17. למשיב 1 (חוסין, יליד 1982) יש עבר פלילי הכולל הרשעה בניסיון לתקיפת שוטר ותקיפה סתם (בהתייחס לאירוע שבו נפגע מאבטח) משנת 2008, כאשר האירוע היה משנת 2007, ובגינו הוא נדון ל-200 שעות של"צ. הרשעה נוספת קיימת משנת 2005 לגבי אירוע משנת 2000, בעבירות של הטרדת עד, הדחה באיומים ותקיפה הגורמת חבלה, בגינן ריצה מאסר בפועל. המדובר בעבר שאי אפשר להתעלם ממנו - אך העבירה האחרונה הינה משנת 2007, כלומר לפני 7 שנים, ויש בכך כדי לרמוז שאולי המשיב 1 שינה את דרכיו.

למשיב 2 (מוסא, יליד 1979), אין עבר פלילי.

לכן, ומבלי להמעט מחומרת העבירות - אני סבורה כי מעצר בית מלא, עם מפקחים ראויים שמסוגלים להציב גבולות מלפני המשיבים, יכול לאיין את המסוכנות הנשקפת מהם - לציבור בכלל ולשוטרים בפרט.

18. לגבי המשיב 3 - עמדתי היא כי יש לבקש שיוכן לגביו תסקיר של שירות המבחן, טרם שקילת שחרורו למעצר בית, לרבות בשל העובדה כי נמלט מהזירה והגיע למשטרה רק לאחר שלושה ימים. לטענתו - היה זה כי רק באותה העת הוא הבין שהוא מבוקש - אך הסבר זה דחוק (ואף אינו מתיישב עם הסבר אחר שהוא נתן באחת מהודעותיו לגבי "העלמותו", שם טען כי בעקבות כך שהוא רוסס בגז מדמיע במהלך האירוע, הוא שכב "זרוק" במשך שלושה ימים, לא אכל ולא שתה ורק אחרי כן התעורר והגיע למשטרה). אמנם למשיב זה, יליד 1984, אין עבר פלילי, אך לגביו קמה עילת מעצר בדבר חשש מהמלטות בנוסף על עילת המעצר בשל המסוכנות. לכן, לגבי אורה על הכנת תסקיר ולאחר הגשתו ניתן יהא לקיים דיון משלים בבית המשפט קמא.

19. בהקשר זה מבש"פ 390/08 **חטיב נ' מדינת ישראל** (5.2.2008), אשר דן בשני עוררים, אחים, אשר יוחסו להם עבירות דומות של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות עת הגיעו השוטרים לבצע צו חיפוש. אף שם הותקפו השוטרים באגרופים ובבעיטות, והעוררים אף יידו אבנים על השוטרים ובהמשך נמלטו מהמקום. בית המשפט השלום הורה על מעצרים עד תום ההליכים, שכן העוררים ביקשו להשתחרר בחזרה לביתם ולחזור לעבודה. בית המשפט השלום עוד קבע כי אם תוצג חלופת מעצר בית "מלא", עם מפקחים ראויים, עם איזוק אלקטרוני ובמקום מרוחק - ניתן יהיה לשקול אותה. בית המשפט המחוזי דחה את הערר, ובית המשפט העליון קבע כך:

האישומים כנגד העוררים הם קשים וחמורים, ולהם כמה פנים: העוררים תקפו אנשי משטרה במעשי אלימות קשים אגב ביצוע תפקידים על פי החוק. תעוזתם של העוררים לתקוף אנשי משטרה במהלך פעולתם באכיפת החוק, מצביעה על התייחסותם הפוגענית כלפי החוק וכלפי גורמי אכיפת החוק. יתר על כן, העוררים נקטו פעולות של הימלטות ממשמורת חוקית, וניסו להערים על השוטרים כשהסתירו מפניהם כאשר נדרשו לחקירה. שילוב זה של עבירות מקיים בעינינו של העוררים את שלוש עילות המעצר המוכרות בחוק - מסוכנות, חשש להימלטות מן הדין, וחשש לשיבוש מהלכי משפט.

לא היתה כפירה בקיומן של ראיות לכאורה להוכחת האישומים כנגד העוררים.

על רקע חומרת האישומים ואופיים, בקשת ההגנה לשחרר את העוררים לביתם בכפרם, ולאפשר להם לצאת, איש לעבודתו, נתפסת כמנותקת ורחוקה מהתכליות שהמעצר נועד להשיג. אין פלא כי בקשה זו נדחתה בידי שתי הערכאות קמא, ובדין כך."

20. אינני יודעת אם באותו מקרה הוצגה חלופה הרמטית יותר ומה היה גורלם של שני האחים - אך יש באמור מעלה כדי ללמד על כך שלגבי משיב 3 מכלול השקולים שונה מעט מאשר לגבי המשיבים 1-2, ולכן - לגביו יש מקום להסתייע בתסקיר אשר יכול נתונים בדבר רף המסוכנות, החשש מהמלטות והאפשרות שהמפקחים שימונו לגביו יכולו למלא את משימותיהם.

21. טרם סיום אתיחס עוד לפסיקה הרבה אשר הוצגה על ידי באת כוחם של המשיבים - לגבי מקרים בהם יוחסו לנאשמים השונים עבירות חמורות עוד יותר ולמרות זאת, הם שוחררו למעצרי בית, לעיתים אף לאחר שהוגשו בעניינם תסקירים של שירות המבחן שלא המליצו על שחרור (המכונים "תסקירים שליליים"). לא מצאתי כי מבין המקרים ישנם מקרים הדומים למקרה דכאן ובכל אופן - ההשוואה אינה מביאה אותי למסקנה אחרת.

22. לגבי מקרים בהם יוחסו לנאשמים עבירות של תקיפת שוטרים בנסיבות חמורות, אפנה לבש"פ 390/08 הנ"ל וכן לפסיקה הבאה:

(א) בש"פ 482/12 פלוני ואח' נ' מדינת ישראל (24.1.2012) בו התברר עניינם של ארבעה אשר יוחסה להן עבירה של תקיפת שוטרים, במהלך התקהלות המונית אשר במהלכה כמעט בוצע "לינץ" במספר שוטרים בנצרת. באותו מקרה שוחררו הנאשמים לחלופת מעצר - בשלבים שונים;

(ב) בש"פ 8020 מדינת ישראל נ' קאשור ואח' (2.11.10) שם התברר עניינם של שניים אשר זרקו אבנים אל עבר שוטרים, איימו עליהם והתנגדו למעצר. שניהם שוחררו למעצר בית, לאחר הגשת תסקירים, הגם שמקום מעצר הבית היה בזירת האירוע ולמרות עבר פלילי מכביד - ועם זאת תנאי השחרור אושרו על ידי ביתה משפט העליון.

23. אשר על כן אני מורה כדלקמן:

לגבי המשיבים 1-2, יש לקיים דיון חוזר בבית המשפט קמא לצורך קביעת חלופות מעצר בית. לגבי כל משיב יקבע מקום נפרד, מרוחק ממקום ביצוע העבירות (כאשר כפר נחף שהוצע מהווה מקום מרוחק דיו). לגבי כל אחד מהם יש לקבוע לפחות שני מפקחים, מתאימים, שונים. יש לחקור את המפקחים המוצעים בבית המשפט, וככל שבית המשפט יתרשם מיכולתם למלא את המטלה - תינתן החלטה משלימה מתאימה, לרבות חתימתם על ערבות צד ג'. ככל שהצדדים יגיעו להסדר אחר לגבי זהות המפקחים ללא קיום דיון בבית המשפט - עליהם להודיע זאת בהקדם.

לגבי המשיב 3 - אבקש משירות המבחן למבוגרים להכין לגביו תסקיר ולהעבירו לבית המשפט קמא. לאחר שיוכן התסקיר - יתקיים דיון משלים.

24. לאור האמור - שלושת המשיבים ישארו במעצר עד מתן החלטה אחרת.

ניתנה היום, ח' תמוז תשע"ד, 06 יולי 2014, בהעדר הצדדים.